

סילבוס - תוכנית הוראה לקורס להעניש, להפחיד ולחנך: האינקוויזיציה בעת החדשה

פרופ' דב סטוצ'ינסקי | היסטוריה כללית

Punish, Frighten and Discipline: The Modern Inquisitions | 18-611

שיעור בזום.	סוג הקורס:
2	היקף נ"ז:
תשפ"ה	שנת לימודים:
א'	סמסטר:
יום שישי בין 8:00-8:30	יום ושעה:
ימי שלישי 11:30-12:00. נא לתאם במייל, אפשר גם לקבוע פגישת זום.	שעת קבלה:
claude.stuczynski@biu.ac.il	מייל מרצה:
http://lemida.biu.ac.il	קישור לאתר מודל:

תיאור הקורס ותוצרי למידה

תקציר הקורס

בארץ מוסד האינקוויזיציה נחקר מתוך התמקדות כמעט בלעדית בהקשר האנוסים האיבריים. קורס מתקדם זה מבקש להרחיב את חקר המוסד. מצד אחד, נראה שהאינקוויזיציה השתנתה בשלהי הביניים עד כדי כך שלאחר מכן יש לדבר על אינקוויזיציה מודרנית. אינקוויזיציה מודרנית זו הייתה קתולית (ספרדית, פורטוגלית ואיטלקית) עולמית וגלובלית מאחר וכללה אזורים רבים של שליטה קתולית באירופה, באמריקה, אפריקה ובעולם החדש. כתוצאה מכך, היא התמודדה עם תופעות קונטקסטואליות שונות, כשהאנוסים היו אחת מקבוצות יעד הפיקוח והשליטה. מצד שני, האינקוויזיציה היה מוסד שפעל בחברות קתוליות בראשית העידן החדש. על כן, יש לחקור את המוסד כאחד ממרכיבי השלטון השונים ולעמוד על השפעתה מעבר לקהל הספציפי שחקרה והענישה. טענתי הבסיסית היא שמוסד האינקוויזיציה הוא מוסד מודרני של פיקוח וחקירה, מוסד ייחודי שלא נלקח בחשבון על ידי מישל פוקו בשעה שביקש להתחקות אחרי מקורות הפיקוח והענישה המודרניים.

תוצרי הלמידה

א. ידע

1. הלומדים יתארו את ייחודן של האינקוויזיציות המודרניות.
2. הלומדים יצביעו על המגמות ההיסטוריוגרפיות המרכזיות בחקר האינקוויזיציה.

ב. מיומנויות

1. הלומדים ידגימו בכתיבתם שיפור של מיומנותם בקריאת טקסטים מחקרניים היסטוריים.
2. הלומדים ירחיבו את מיומנות המחקר שלהם, כולל מציאת מקורות, ארגון חומר ובניית טיעונים.
3. הלומדים ישפרו את מיומנויות החשיבה הביקורתית תוך התמודדות בין הסברים תיאורטיים ודוגמאות קונקרטיות.

ג. תפיסות עולם והשקפות ערכיות

1. הלומדים יפתחו הערכה של המורכבות של התקופה המודרנית, באמצעות המקרה של חקר האינקוויזיציה תוך עמידה על הבדלי המוסד לפי המודל הספציפי (ספרדי, פורטוגלי, איטלקי), האזור והתקופה.
2. הלומדים יפגינו רגישות אתית לגבי אמצעי האכיפה השונים לאורך ההיסטוריה.

למידה פעילה - תכנון מהלך השיעורים:

מס' השיעור	נושא השיעור	למידה פעילה	קריאה/ צפיה נדרשת
1	לפקח ולהעניש ולידתו של האדם המודרני: דיון בתזה של מישל פוקו לאור התעלמותו של מוסד האינקוויזיציה. 1	דיון בכיתה	פוקו, מישל, לפקח ולהעניש, פרק 1
2	לפקח ולהעניש ולידתו של האדם המודרני: דיון בתזה של מישל פוקו לאור התעלמותו של מוסד האינקוויזיציה. 2	דיון בכיתה	פוקו, מישל, לפקח ולהעניש, פרקים 2 ו3.
3	תנועות של "כפירה" וראשיתה של האינקוויזיציה בימי הביניים.	דיון בכיתה וריאת מקורות	קליינברג, אביעד, גאולה וכוח, עמ' 93-129
4	מאפייני האינקוויזיציה בימי הביניים: אופן פעילותה וקהל יעד	דיון בכיתה וקריאת מקורות	Peters, Inquisition, pp. 11-74
5	הקמתה של האינקוויזיציה הספרדית: סיבות והתפתחות. א'	דיון בכיתה וקריאת מקורות	Pérez, The Spanish Inquisition, pp. 1-36
6	הקמתה של האינקוויזיציה הספרדית: סיבות והתפתחות. ב'	דיון בכיתה וקריאת מקורות	Kamen, The Spanish Inquisition, chapters 2-4
7	הקמתה של האינקוויזיציה הפורטוגלית- השפעה ספרדית או מניעים פנימיים?	דיון בכיתה	Saraiva, The Marrano Factory, pp. 19- 45
8	הקמתה של האינקוויזיציה ה"רומאית" כחלק מהקונטרה-רפורמציה ופרישתה באיטליה	דיון בכיתה	Black, The Italian Inquisition, chapters 1-2
9	האינקוויזיציה במרחב הקולוניאלי: העולם החדש	דיון בכיתה וקריאת מקורות	Silverblatt, Modern Inquisitions, chapter 3-5; Chuchiak. The Inquisition in New Spain, passim.
10	האינקוויזיציה במרחב הקולוניאלי: אפריקה ואסיה	דיון בכיתה וקריאת מקורות	Bethencourt, The Inquisition; Dellon, An account, passim
11	המנגנון האינקוויזיציוני והתפתחותו במבט השוואתי- פרישה גיאוגרפית של בתי הדין	דיון בכיתה	Bethencourt, The Inquisition, pp. 54-89
12	המנגנון האינקוויזיציוני והתפתחותו במבט השוואתי- אופן הפעילות נוהלי החקירה, הכלא והשיפוט	דיון בכיתה	Bethencourt, The Inquisition, pp. 174-243, 316-353.
13	לחנך דרך הפחד: האוטו-דה-פה כמכשיר תעמולתי-חינוכי	דיון בכיתה	Bethencourt, The Inquisition, pp. 246-314
14	האינקוויזיציה בראשית העידן החדש: מוסד מודרני? סיכום ומסקנות	דיון בכיתה וקריאת טקסטים	Silverblatt, Modern Inquisitions,

introduction, chapter 1 and conclusion			
		חופשת סמסטר – מסירת העבודה	

הערכה מעצבת

- קריאה פעילה והשתתפות בדיון
- השתתפות בתרגילים
- הגשת עבודה

ציון סופי

משקל בציון הסופי	תיאור התוצר
10% מהציון הסופי	קריאה
10% מהציון הסופי	השתתפות בתרגילים
80% מהציון הסופי	עבודה מחקרית מסכמת (סמינר או פרו-סמינר)

דרישות הקורס

- קריאה שבועית פעילה והשתתפות בדיון.
- השתתפות בתרגילים
- נוכחות חובה 80%. כל חיסור נוסף ללא הצדקה יביא לפגיעה בציון הסופי.
- הגשת עבודה

דרישות קדם

שם הקורס	מס' הקורס
----------	-----------

אין דרישות קדם.

ביבליוגרפיה: תכנים עדכניים לעיון בקריאה, צפיה והאזנה

- בינארט, חיים, האנוסים בדין האינקוויזיציה, תל-אביב תשכ"ה

- בינארט, חיים, האנוסים בדין האינקוויזיציה, תל-אביב תשכ"ה
- בינארט, חיים, מורשת ספרד, ירושלים תשס"ב
- פוקו, מישל, לפקח ולהעניש: הולדת בית הסוהר; תרגום מצרפתית: דניאלה יואל, תל-אביב: הוצאת רסלינג, 2015.
- גינצבורג, קרלו, הגבינה והתולעים: עולמו של טוחן בן המאה השש עשרה, ירושלים תשס"ה
- סטוצ'ינסקי, דב, דת אנוסים? ההתנהגות הדתית של הנוצרים החדשים בברגנסה שנידונו על ידי האינקוויזיציה של קואימברה במאה ה-ט"ז (1541-1605), 2 כרכים, רמת-גן תשס"ה
- סימונסון, שלמה, האינקוויזיציה: מקורות, תל-אביב: הקיבוץ המאוחד, 1958.
- קליינברג, אביעד, גאולה וכוח: לתולדות הנצרות בימי הביניים- מבחר מאמרים, תל אביב:, 1999
- Alcalá, Angel (ed.), *The Spanish Inquisition and the Inquisitorial Mind*, Boulder, Colo. 1987
- Barbierato, Federico, 1972- *The Inquisitor in the Hat Shop: Inquisition, Forbidden Books, and Unbelief in Early Modern Venice*, Farnham, 2012
- Bethencourt, Francisco, *The Inquisition, A Global History, 1478-1834*, Cambridge University Press, 2009
- Biller, Peter et al., *Inquisition and Knowledge, 1200-1700 (Heresy and Inquisition in the Middle Ages, 10)*, York, 2024.
- Black, Christopher F., *The Italian Inquisition*, New Haven, 2009.
- Bueno, Irene et al., *Current Trends in the Historiography of Inquisitions*, Rome, 2024.
- Costigan, Lúcia Helena *Through Cracks in the Wall: Modern Inquisitions and New Christian Letrados in the Iberian Atlantic World*, Leiden, 2010
- Chuchiak, John F., *The Inquisition in New Spain, 1536–1820: A Documentary History*, Baltimore, 2012
- Del Col, Andrea, *Domenico Scandella Known As Menocchio: His Trials Before the Inquisition (1583-1599)*, Toronto 1996
- Foucault, Michel *Discipline and Punish: The Birth of the Prison*, Alan Sheridan (trans.), Harmondsworth: Penguin, 1977
- Green, Toby, *Inquisition: The Reign of Fear*, London, 2009
- Henningsen, Gustav, *The Witches' Advocate: Basque Witchcraft and the Spanish Inquisition, 1609-1614*, Reno 1987
- Homza, Lu Ann, *Spanish Inquisition, 1478-1614: An Anthology of Sources*, Indianapolis, 2006.
- Kagan, Richard L., *The Inquisition's Inquisitor: Henry Charles Lea of Philadelphia*, Philadelphia 2024

- Kagan, Richard L. & Avigail Dyer (eds.), *Inquisitorial Inquiries: Brief Lives of Secret Jews and Other Heretics* , Baltimore , 2004. •
- Kamen, Henry, *The Spanish Inquisition: An Historical Revision*, London 1987 •
- Lea, Henry Charles, *A History of the Inquisition of Spain*, 4 vols., New York 1906 •
- Monter, E. William *Frontiers of Heresy the Spanish Inquisition from the Basque lands to Sicily*,
Cambridge, 2002 •
- Pérez, Joseph, *The Spanish Inquisition : A History*, New Haven, 2005 •
- Peters, Edward, *Inquisition*, New York 1988 •
- Prosperi, Adriano, *Tribunali della coscienza : inquisitori, confessori, missionary*, Torino 1996 •
- Redondi, Pietro, *Galileo Heretic*, London 1997 •
- Saraiva, António José, *The Marrano Factory: The Portuguese Inquisition and its New Christians*,
Leiden 2001 •
- Schlau, Stacey, *Gendered Crime and Punishment: Women and/in the Hispanic Inquisitions*,
Leiden, 2012. •
- Silverblatt, Irene Marsha *Modern Inquisitions: Peru and the Colonial Origins of the Civilized World*, Durham, 2004 •
- Sullivan, Karen, *The Inner Lives of Medieval Inquisitors* , Chicago , 2011 •
- Tedeschi, John, *The Prosecution of Heresy: Collected Studies on the Inquisition in Early Modern Italy*, Binghamton N.Y. 1996 •
- Wadsworth, James E., *Agents of Orthodoxy: Honor, Status, and the Inquisition in Colonial Pernambuco, Brazil*, Lanham, Md. 2007. •
- Walker, Timothy Dale, 1963- *Doctors, Folk Medicine and the Inquisition : the Repression of Magical Healing in Portugal During the Enlightenment* , Leiden & Boston , 2006 •